

УДК 802.0(073)

І.А. Бокун,
кандидат філологічних наук, доцент
(Українська академія банківської справи, м. Суми)

ЦЕНТРИ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Стаття пропонує розглянути деякі питання, які обов'язково повинні бути виникнуті при створенні центру самостійного вивчення іноземної мови. У ній описано чотири такі центри і відзначено різницю між логічним обґрунтуванням кожного центру, його людськими ресурсами та користувачами.

Прийняття проінформованого рішення про тип центру, яке базується на логічному обґрунтуванні навчального закладу і на наявних людських ресурсах, забезпечить функціонування ефективної системи самостійного вивчення іноземної мови, яка задовольнить користувачів.

За останні десятиліття був відновлений інтерес до самостійного вивчення іноземної мови. Цей інтерес охоплює різні сфери вивчення мови, а саме: стратегії вивчення [1; 2]; матеріали [3]; самооцінку [4]; організацію та менеджмент центрів самостійного вивчення іноземної мови [5]; типи центрів [3; 6; 7]. На жаль, українських та російських досліджень не виявлено, хоча поява ресурсних центрів Британської Ради та USIS у декількох містах України можуть розглядатися як варіанти таких центрів.

Зазначені автори безперечно розкрили багато питань, пов'язаних з такими центрами, однак Mc Cafferty [8: 19] стверджує:

Будь-яку систему вивчення мови чи її навчання можна виправдати принаймні двома шляхами – через логічне обґрунтування, яке повинно бути експліцитним, виправданим та релевантним, та через реалістичне та практичне застосування.

Sheerin [3: 147] вважає, що

... система доступу відіграє визначну роль за умови, що студент має свободу вибору, яку забезпечує пошук інформації.

Таким чином, логічне обґрунтування для вибору певного центру самостійного вивчення мови здається фундаментальним рішенням, і все ж це поняття рідко згадується в літературі з центрів самостійного вивчення мови.

Мета статті – стисло описати чотири типи таких центрів і розглянути, як логічне обґрунтування організації центру самостійного вивчення мови пов'язано з наявними чи потрібними людськими ресурсами та з типом користувачів цих центрів.

Типи центрів самостійного вивчення іноземної мови. У цьому розділі ми описуємо чотири центри самостійного вивчення іноземної мови і наводимо приклади кожного типу. Ці приклади потім будуть детально проаналізовані у розділі "Порівняння систем."

Перший тип – це система, розроблена виключно для вивчення мови. Всі матеріали класифіковані, й інформація зберігається або в електронному вигляді, або у роздрукованому. Коли студент бажає користуватися послугами центру, він / вона звертаються до меню, щоб отримати доступ до системи. Інформація в системі класифікується за навичками, рівнем, темами, функціями і часто має перехресні посилання. Щоб бути здатним користуватися послугами цього центру, студент повинен бути ефективним користувачем системи, що вимагає певної практики та підготовки. Прикладом такої системи є центр університету Нансі (Франція).

Другий тип – це така система самодоступу, яка дає студенту можливість походити та вибрати, що вивчати. Центр розташовує матеріали за чітко визначеними категоріями: аудіювання, читання, фонологія, ігри, тощо, які, в свою чергу, зазвичай користуються певним кольором за рівнями складності. За рахунок цього студенти можуть незалежно отримувати доступ до системи і легко знаходити галузь, яку вони бажають вивчати. Педагогічний інститут в Куала Лумпур (Малайзія) працює за цією схемою.

У третьому центрі студентів направляють до певного набору матеріалів у центрі їх викладачі. Звичайно, матеріали, які знаходяться у центрі, тісно пов'язані з роботою, яка ведеться на практичних аудиторних заняттях, і класифікуються подібним чином. Студенти, які користуються цією системою, мають дуже мало контролю над тим, що вибрати. Класифікація матеріалу звичайно дуже проста, наприклад, робочий матеріал №1, робочий матеріал №2. Такою системою користуються студенти лінгвістичного інституту в Чулалонкорні (Бангкок).

Останній (четвертий) центр є часткою бібліотеки. Самодоступні матеріали відкриті для користування всіма студентами вузу. Матеріали центру самодоступу можуть бути відокремлені від головної бібліотеки або можуть класифікуватися разом з іншими матеріалами, тому підручники з англійської мови можуть стояти на полиці поруч з підручниками з німецької або французької мови. Користувач може отримати доступ до системи кількома методами, а саме: класифікаційною системою бібліотеки, окремою секцією з вивчення іноземної мови та шляхом перегляду. Так працює центр самостійного вивчення мови в Гонконгу.